

ČISTÝ
VZDUCH
PRE
VŠETKÝCH

TÝŽDEŇ MOBILITY 2008
Festival alternatívy
k motorom

16.—22. september

miesto realizácie projektu
Žilina a okolie
program a info
www.mulica.sk

KONTEXT

Mobilita ako spôsob prepravy z miesta A do miesta B nám v posledných desaťročiach určila nové návyky a potreby. Byť mobilný je nutnosť, zostať na mieste znamená umrieť. Pri dnešnej decentralizácii sa rozširuje moc krajov a miest, podniky sa premiestňujú. Nastal boom centier, v dôsledku čoho sa mestá stávajú nesamostatnými molochmi – musia veľa privázať a rovnako veľa vyvážať. Na rozdiel od samostatne fungujúcich jednotiek budujeme presieťované komplexy s nutnosťou pravidelne jazdiť viac než 50 km denne. Nárast dopravy v centrách miest celej Európy vedie k preťaženiu ciest, ale aj ľudského materiálu. Dôsledky preťažania, čiže situácie, v ktorej je jedinec (systém) vystavený príliš veľkému prežitku, spôsobujú okrem nehôd, oslabenia prirodzených fyzických schopností človeka a poškodenie životného prostredia, aj úplne prehliadanie potrieb a záujmov tých ľudí, ktorých si charakterizujeme ako nepotrebných k uspokojovaniu osobných potrieb. Tak sa v súčasnosti jedna z troch smrteľných nehôd stane v mestskej zóne a obeťami sú v prvom rade najzraniteľnejší ľudia, čiže chodci a cyklisti. Znečisťovanie atmosféry a hlučnosť sa v rastúcich centrách stále zväčšujú. Európske hospodárstvo vynakladá na regeneráciu životného prostredia cca. 100 miliárd eur ročne. Odborníci jasne avizujú potrebu nápravy, rovnako aj bežní ľudia cítia krízu v každodenných nútených dochádzkach, ich rýchlosti a v bitkách o priestor. Tieto problémy vznikajú na lokálnej úrovni, avšak ich dosah sa odráža aj na úrovni kontinentu a celej zemegule: globálne otepľovanie, nárast zdravotných problémov, prehustené miesta v rozľahlých logistických reťazcoch, atď. Najhoršie je, že často nejde o nutnosť používať dopravu, ale o pohodlnosť a nezmyselnosť konania – namiereného voči prírode, prostrediu a nám samým – problém životného štýlu a ním ovplyvneného myslenia a konania väčšiny ľudí.

IDEA

Projekt Týždeň mobility sa snaží poskytnúť iný pohľad na jednu z kľúčových výsad moderného človeka – vlastniť auto. Je to pokus o festival, ktorý si pripraví samotní „účastníci“ a ktorý sa deje permanentne, bez jasných priestorových vymedzení. Týždeň mobility nie je festivalom veľkých slov, ale veľkých ideí, ktoré sa naplňujú až po skončení všetkých záručných lehôt, v denno-dennej realite, keď ráno cestujeme do práce, keď treba ísť na nákup alebo tráviť voľný čas. Týždeň mobility ukazuje možnosti, ako sa aktívne zapojiť a stať sa spolutvorcom zdravého mesta. Ide o malé, ale užitočné rady, ktoré v každodennom živote pomáhajú byť šetrnejší a zároveň neobmedzovať svoj pohyb. Spoločným cieľom prepájajúcim všetky akcie je orientácia na využívanie energetickejšieho menej náročného a pre človeka i prostredie zdravších spôsobov dopravy a s tým súvisiacu podpora aktívneho postoja občanov k mestu a životnému priestoru v ňom. Ak sa to podarí, bude to ďalší krôčik k zlepšeniu osobného zdravia, zvýšeniu bezpečnosti, zmenšeniu anonymity a väčšiemu udomácneniu sa v zdravšom a zelenšom mestskom priestore a kľudne aj redukcii emisií skleníkových plynov z dopravy a tým aj k trvalo udržateľnej mobilite.

Do projektu Európskeho týždňa mobility sa zapája viac než 1300 európskych miest, v ktorých sa možno stretnúť s mnohými príkladmi modernej mobility, akciami určenými na zatriktívnenie mestskej hromadnej dopravy či propagáciu cyklistiky alebo budovanie služieb pre cyklistov a chodcov. Ak Vás zaujíma, čo sa deje vo svete, odporúčame navštíviť stránky WWW.22SEPTEMBER.ORG.

ŽILINA

Mesto Žilina sa po druhýkrát zapája do Týždňa mobility. Akcia, projekt sa stal jedným z prejavov dlhodobej snahy o popularizáciu a zlepšenie podmienok pre pešiu a cyklistickú dopravu. Združenie Mulica a Mesto Žilina sa dohodli na viacerých bodoch pri prerozdeľovaní cestného priestoru. 29. júla primátor mesta Ivan Harman podpísal Európsku chartu mobility, oficiálny dokument Európskej únie, kde sa zaväzuje ku konkrétnym krokom v oblasti podpory zdravšej a šetrnejšej mobility.

Pre rok 2008/09 sa prijali tieto opatrenia:

- Realizácia cyklistickej komunikácie v úseku Vlčince III - Rosinská cesta cez Hlbokú cestu až po Hlinkovo námestie.
- Spracovanie štúdie Sieť cyklistických komunikácií v Žiline.
- Zahnutie štúdie Sieť cyklistických komunikácií v Žiline do aktualizovaného Územného plánu mesta.
- Výstavba multifunkčného detského dopravného ihriska na sídlisku Vlčince.

MULICA – POSLANIE

Mulica je nezávislé občianske združenie jednotlivcov, ktorých spája vnímanie mesta nie ako parkoviska, ale ako miesta na sociálny život, stretávanie a vyjadrovanie sa. Združenie vzniklo ako spontánna reakcia na vzrástajúci kult automobilizmu a chýbajúce služby cyklistom a chodcom, v štáte, kde je cyklista chápaný ako škodca prírody.

Mulica sa snaží o revitalizáciu verejných priestranstiev a návrat ulíc ľuďom. Mulica, ako moja ulica, podporuje a prepája ľudí s aktívnym postojom k mestu. Vstupuje do diskusie s inštitúciami a občanmi a snaží sa rozvíjať pocit zodpovednosti za svoje konanie a uvedomenie si dopadov jednania - globálna zodpovednosť a trvalo udržateľný život.

Spolupracuje s neziskovým sektorom, inštitúciami, zodpovednými úradmi, komerčným sektorom - snaží sa získavať a zverejňovať informácie o rozvoji trvalo udržateľnej mobility.

PROGRAM

AKCIE POČAS CELÉHO TÝŽDŇA

KRZYSZTOF WODICZKO (PL) – CRITICAL VEHICLES

výstava – Stanica Žilina-Záriečie

Počas celého týždňa sa môžete v kultúrnom centre Stanica Žilina-Záriečie zoznámiť s prácou poľského Američana, ktorý výrazne zapájal do svojich komunitných a sociálnych projektov alternatívne a na mieru zostrojené pohybové prostriedky – špeciálne vozíky, domy, komunikačné prostriedky pre bezdomovcov, mobilnú kritickú plošinu na premýšľanie a mnoho iných. V rámci výstavy si môžete niečo z jeho vynálezov vyskúšať sami.

INICIATÍVA RUŽOVÁ STUHA

ulice mesta Žilina

Zapojte sa do Týždňa mobility symbolickým zapletením ružovej stuhy do svojho bicykla – staňte sa viditeľným a dajte verejne najavo, že ste za zdravé mesto bez áut. Kolportérov ružových stuh môžete nájsť denne počas celého týždňa na mnohých miestach v meste a na každej akcii.

INFORMAČNÁ KAMPAŇ + INFORMAČNÉ CENTRUM

Stanica Žilina-Záriečie

Počas celého týždňa funguje v Stanici Žilina-Záriečie informačné centrum zamerané na tému Týždňa mobility, kde získate odpovede na otázky typu: Čo je to mobilita? Čo je to Kjótsky protokol? Čo je trvalo udržateľný rozvoj? Prečo a ako máme triediť odpad? Ako môžem práve ja pomôcť? Prečo je vôbec takáto akcia potrebná? Špeciálna pozornosť sa tento rok venuje téme **ČISTÝ VZDUCH PRE VŠETKÝCH**, a tak sa zameriame na to, akú kvalitu má ovzdušie v našom meste, ako sa mení v poslednom období a ako naň vplývajú naše prepravné návyky.

KONCERTY V AUTOBUSOCH A TROLEJBUSOCH

MHD

Ak budete počas týždňa cestovať MHD, môže sa stať, že naďabíte na živý koncert vážnej alebo populárnej hudby. Umelci vystupujú bez stáleho programu a stáleho stánku, no isto Vám spríjemnia cestu. Mestská hromadná doprava je, aj keď sa to niekedy nezdá, jedna z najúžasnejších možností ako nadviazať kontakt a komunikovať – kľudne aj skrz hudbu.

VEREJNÁ POŽIČOVŇA BICYKLOV

TIK Žilina

Turistická informačná kancelária na jar tohto roku oficiálne otvorila stálu požičovňu bicyklov pre verejnosť v Žiline. Počas Týždňa mobility rozšíria svoje kapacity o ďalšie dva bicykle. Kto sa chce voziť, a tým cestovať zdravo, má výbornú príležitosť. Možnosť požičať si bicykle, spýtať sa na najlepšiu opravovňu, možnosti cyklotrás a inú malú, veľkú pomoc cyklistom ostávajú aj po skončení týždňa mobility. Odporúčame.

VÝSTAVA – INVESTUJTE DO SVOJEJ DUŠE

Železničná stanica

Výstava kresieb žilinských detí na tému „Plná duša na bicykli, čistá duša v tele“. Príďte sa pozrieť do netradičnej galérie na to, ako naši najmenší spoluobčania vnímajú slasti cyklistiky, problémy dopravy a životného prostredia, aké sú ich sny a predstavy o peknom bývaní a žití. Každý z vás môže vybrať jednu z kresieb a tá najkrajšia bude po skončení Týždňa mobility ocenená. Touto akciou ide zároveň o spríjemnenie prostredia cestujúcim čakajúcim na vlak.

BÚŤLAVÁ VRBA

ulice mesta

Trápi Vás nejaký problém s dopravou v Žiline? Opíšte ho a vhodte do „Búťlavej vrby“. Špeciálne zberače Vašich pripomienok k stavu ciest, chodníkov, k parkovaniu, cyklistike, vlakom, MHD a k množstvu iných pálčivých problémov budú umiestnené na železničnej stanici, v kultúrnom centre Stanica Žilina-Záriečie, na uzatvorenej ulici Veľká Okružná a vo vybraných autobusoch MHD a vo vlakoch na trati Žilina-Rajec. Pripomienky budú na konci spracované a odovzdané kompetentným zástupcom mesta a ostatných inštitúcií.

CHCETE VEDIEŤ EŠTE VIAC?

www.mulica.sk

Tak potom Vás možno uspokojí internetový portál **WWW.MULICA.SK**, kde sú uverejnené okrem iného aj mapy cyklotrás v Žiline a okolí; mapa dostupnosti významných firiem v Žiline cez MHD; možnosti verejnej a individuálnej dopravy; chystané novinky v MHD; porovnanie cestovného času bicykla, auta a MHD; príklady mobility z iných miest Slovenska a Európy a mnoho iného k rozvoju mobility zdravých miest.

UTOROK 16. 9.

Počas dňa v meste

SČÍTANIE CYKLISTOV ALEBO ŠTATISTIKY NEKLAMÚ

Informačná spoločnosť stavia svoju predstavivosť a z nej plynúcu realitu na číslach. Skúsime to aj my – počas celého dňa budeme zisťovať prúdy na vybraných uliciach, počet bicyklov s a bez ružovej stuhy, cyklistov na a pri bicykloch, peších v lese a na sídliskách. Štatistiky majú moc presvedčať mocných, že investovať do opatrení pre množstvo ľudí sa oplatí. Ak podporujete zdravšiu mobilitu a chcete žiť v zdravšom meste, choďte v utorok čo najviac na bicykli alebo pešo. Zasiahnete do štatistik a spolu zmeníme svet k lepšiemu.

18:00 → Stanica Žilina-Záriečie

FILM AKO NÁSTROJ ZMENY A AKTIVIZMU

Prehliadka krátkych filmov na tému trvalo udržateľného rozvoja. Dve z európskych najväčších dogiem – komunizmus a fašizmus - využívali film ako najsilnejší nástroj propagandy. K nim sa pripája množstvo aktivistov, ktorí s víziou svojho sveta tvoria obrazy podporujúce dogmy. Film je silným informačným médiom a my sa Vám pokúsime ukázať skrz jeho techniky viacero možností, ako tvoriť a žiť vo svete a zároveň ho prenechať na užívanie ďalším a ďalším. V rámci večera premietneme:

BIONIKA – TECHNOLOGIA Z PRÍRODY – Wolfgang Eißler

(Nemecko, 2006) 24 min

CHLADNIČKA – Lucie Štamfestová (ČR, 2007) 6 min

ČISTÉ TVARY – Virendra Valsangkar (India, 2006) 13 min

HLASY COHOUSINGU – MALÉ DEDINY V RÁMCI MESTA – Matthieu Lietaert (Taliansko, 2007) 36 min

20:00 → Stanica Žilina-Záriečie

FILM AKO NÁSTROJ ZMENY A AKTIVIZMU

NÁVRAT DIVÝCH OÁZ – Heribert Schiller (Nemecko, 2007) 52 min.

STREDA 17. 9.

18:00 → Stanica Žilina-Záriečie

FILM AKO NÁSTROJ ZMENY A AKTIVIZMU

Druhá časť premietania, tentoraz na tému ľudských práv v spojení s ochranou životného prostredia.

ROPNÝ POPLACH V ZÁPADNEJ SIBÍRI – Thomas Reutter (Nemecko, 2007) 10 min

ART TOTAL – Pierre Excoffier, Gwenn Pancott (Francúzsko, 2000) 4 min

TVÁRE – Holger Ernst (Nemecko, 2007) 14 min

HORMONÁLNE AKVÁRIUM – Tereza Tara (ČR, 2007) 20 min

200 000 PRÍZRAKOV – Jean-Gabriel Périot (Francúzsko, 2007) 10 min

20:00 → Stanica Žilina-Záriečie

FILM AKO NÁSTROJ ZMENY A AKTIVIZMU

KTO ZABIL ELEKTRICKÉ AUTO – Chris Paine (USA, 2006) 92 min

ŠTVRTOK 18. 9.

Počas dňa v meste

VIDIEŤ A BYŤ VIDENÝ – rozdávanie reflexných materiálov cyklistom

Viete, že v pešej zóne máte zložiť bicykel a viesť ho popri sebe? Viete ako sa reálne dotkol zákon o bicyklovaní v lesoch mestskej cyklistiky? Je množstvo vecí medzi nebom a zemou, ktorých znalosť nie je niekedy na škodu.

Takými sú aj zákony. V tento deň sa snažíme informovať cyklistov o ich právach a povinnostiach v rámci mestskej premávky, poskytnúť im pomoc v spleti množstva paragrafov o cyklistike. Navyiac môžete získať reflexné materiály, vďaka ktorým Vás autá ľahšie rozoznajú v premávke na cestách.

10:00 – 18:00 → Hlinkovo námestie

ŽILINSKÉ DNI ZDRAVIA

Akcia je zameraná na upevňovanie zdravia ľudí, na prevenciu pred civilizačnými chorobami a presadzovanie zdravého životného štýlu. Snaží sa ľuďom ukázať zdravý spôsob života a vzbudiť záujem o jeho používanie každý deň – predovšetkým v rodine. Mottom tohtoročných ŽDZ bude: Zdravá rodina – zdravé mesto.

Hlavný organizátor Dní zdravia je mesto Žilina.

Zduženie Mulica pripraví na festival **INFORMAČNÝ A PREDAJNÝ STÁNOK O ZDRAVÝCH MESTÁCH** – sprostredkovanie publikácii o trvalo udržateľnej mobilite, rady, ako sa sám správať aktívne pri ochrane verejných priestorov, publikácie, ale aj komixy o autách a ich prospechu.

PIATOK 19. 9.

10:00 – 18:00 → Hlinkovo námestie

ŽILINSKÉ DNI ZDRAVIA

ČO EŠTE MÔŽEM UROBIŤ JA (A NIELEN CEZ ETM)?

- .....
- + **NEVOZIŤ SA V AUTE SÁM** - car sharing - vozte sa v aute viacerí - oslovte svojich kolegov z práce, kamarátov, susedov - určite aspoň niekedy máte spoločnú trasu (rovnako to rozvíja priateľské vzťahy)
  - + **VYUŽÍVAŤ MHD, BICYKEL, CHODIŤ PEŠO** - bez toho, aby ste dali najavo, že sa dokážete hýbať aj bez áut, tak mesto a štát nebudú myslieť na vyššiu frekvenciu spojov, stavanie cyklotrás, lepšie služby pre cyklistov a chodcov, krajšie zástavky a pod.
  - + **NECHAŤ SVOJE AUTO DOMA** - vyskúšajte si aspoň jeden deň za mesiac bez auta – pomôžete nielen mestskému priestoru, ale aj sebe samému.
  - + **BICYKLOVAŤ SA** – podporujte a organizujte malé, nezáväzné stretnutia, ráno, na obed a večer
  - + **ZAPOJIŤ SA DO VEREJNÝCH CYKLOJÁZD** - dvakrát do roka - 22. apríla a 22. septembra sa pridajte k množstvu ľudí a zažite mesto s vetrom vo vlasoch. Prerozdelenie cestného priestoru pre alternatívne spôsoby pohybu - rozširovať cesty donekonečna sa nedá. Aj my, vlastnou silou sa pohybujúci, musíme a chceme niekde žiť.
  - + **VYUŽIŤ NEPOTREBNÉ BICYKLE** – „Opráš svoju Ukrajinu“ - vyťahnite staré bicykle a darujte ich Mulici - chceme robiť cyklistické požičovne, alebo poznáme ľudí, ktorým sa hodia a využijú ich
  - + **KUPOVAŤ PREDNOSTNE SLOVENSKE VÝROBKY** – prečo dovážať jablká zo Španielka, keď máme svoje? Prečo vyrábať textil v Číne, keď si ho vieme vyrobiť sami? Podporou slovenských výrobkov sa zmenší doprava. Aj keď len o jeden kamión alebo lietadlo denne, je to úspech.
  - + **KUPOVAŤ LEN TAKÉ VÝROBKY**, ktoré naozaj potrebujem a ktoré sú trvanlivé a dajú sa opraviť alebo bez problémov recyklovať – skládky odpadu nie sú neobmedzené a ich zväčšovanie prekáža ľuďom, ktorí v ich bezprostrednej blízkosti bývajú, a v neposlednom rade aj nám všetkým znehodnocuje prostredie – skúsme prispieť svojou trochou k zmenšeniu negatívnych vplyvov odpadu
  - + **VYHÝBAŤ SA JEDNORAZOVÝM VÝROBKOM (RIAD, UTIERKY), JEDNORAZOVÝM OBALOM A ZBYTOČNE BALENÝM POTRAVINÁM** – napr. dať prednosť nápoju v sklenenej vratnej fľaši pred plechovkou alebo plastovou fľašou
  - + **KUPOVAŤ VÝROBKY, KTORÉ ŠETRIA ELEKTRICKÚ ENERGIU** - napríklad pri výbere práčky alebo chladničky uprednostniť výrobky s označením A+ alebo A++; ich vyššia cena sa pri ich dlhej životnosti a nižšej spotrebe energie mnohonásobne vráti
  - + **VYPNÚŤ POČITAČ**, ak ho nebudeme dlhšie používať, a **POUŽIŤ ÚSPORNÝ REŽIM** pri kratších prestávkach v práci
  - + **NENECHÁVAŤ PRÍSTROJE V POHOTOVOSTNOM REŽIME** po skončení používania (televízory, videorekordéry, Hi-Fi veže, počítače a i.)
  - + **POUŽÍVAŤ ENERGETICKY ÚSPORNÉ KOMPAKTNÉ ŽIARIVKY** namiesto žiaroviek hlavne tam, kde často a dlho svietime
  - + **NENECHÁVAŤ NABÍJAČKY V ZÁSUVKE** (napr. mobilného telefónu) bez dôvodu
  - + **NEPLYTVAŤ VODOU**
  - + **ODMIETAŤ PRI NÁKUPOCH ROZDÁVANÉ IGELITOVÉ TAŠKY A VRECÚŠKA** - prinesiem si radšej vlastnú trvácnu tašku, ktorá sa tak rýchlo nezničí
  - + **OPRAVIŤ ALEBO DAŤ OPRAVIŤ POKAZENÉ VECI**
  - + **SEPAROVAŤ ODPAD** (papier, sklo, kovy, plasty, bio-odpad) už pri vyhodnení
  - + **KOMPOSTOVAŤ BIOLOGICKÝ ODPAD**, ak mám prístup k záhradke – tým sa zníži množstvo vyhadzovaného odpadu niekedy aj o viac ako polovicu!
- .....

SOBOTA 20. 9.

.....
od 10:00 do noci → Veľká okružná, časť pri hoteli Slovakia

OTVORENÁ ULICA

Celú sobotu je pre individuálnu motorovú dopravu uzatvorená časť ulice Veľká okružná pri hoteli Slovakia. Ulica sa zmení na nedeľný bulvár, na ktorom vás nezastaví žiadna premávka. Kto zažil oslobodzujúci pocit nečakania na priechode pre chodcov minulý rok, určite sa vráti. Na Ulici sa bude odohrávať množstvo akcií pre deti aj dospelých. Prídte zažiť mesto inak, hlavne miesto, ktoré vďaka monumentu Auparku stratí o chvíľu svoju minulosť a už tu viac nezažijete pokoj bez áut.

.....
Celodenné akcie

ULICA – rušná ulica sa vďaka výtvarníkom Matejovi Vakulovi a Barbore Kubániovej premení na bulvár - špeciálnu ulicu so špeciálnym servisom a malými zmenami, ktoré spestria striktné riadené prostredie na voľne dostupné. Navyše sa do nového vizuálu zapojí viacero nadšencov a inštalujú tu malé veľké veci. Lozili ste už niekedy skrz Veľkú Okružnú po lanách? Máte možnosť.

.....
ČAJ A KÁVA S ČITÁRŇOU – Café bulvár, kultúrne centrum Stanica a čajovňa sprostredkuje trvalé občerstvenie na ulici, spojené s možnosťou voľného čítania kníh. Ulica pre knihy.

.....
HRY NA ULICI – nestáva sa často, aby sme si mohli zahrať na ulici v meste svoju obľúbenú hru. V tento deň budú za zástavkou pri bulvári nainštalované laná na lozenie, v stánkoch Vás počkajú lopty, hry a nástroje na ich realizáciu. Stačí sa len pristaviť a nechať sa viesť do rytmu hry. Hravá Ulica.

.....
POULIČNÁ OPRAVOVŇA BICYKLOV + workshop opravy bicyklov

Odhalenie, že bicykel v sebe skrýva mnoho utajených mechanizmov, ktoré sa laikovi javia skôr ako jemné kolieska hodínok, nie je neznáme žiadnemu cyklistovi. Ak práve niečo na bicykli máte pokazené alebo sa dlhodobo odhodláte ísť do opravovne, stačí sa pristaviť na Ulici – náš majster Vám bicykel hravo opraví a na dôvažok Vám vysvetlí, ako postupovať nabudúce. Nebojte sa týchto strojov a strojčekov. Slúžia nám. Ulica pre cyklistov.

.....
VÝSTAVA STARÝCH A NETRADIČNÝCH BICYKLOV

Počas celého dňa akoby ledabolo budú postávať a objavovať sa na Ulici staré a staršie, ale aj novo staré bicykle. Ak náhodou máte doma raritný kúsok, či už starý, alebo pokojne aj nový, ale Vami vylepšený, prídte sa oň podeliť, ukážte ho ostatným. A vôbec, každý bicykel je jedinečný – vyhlasujeme stretnutie cyklistov s bicyklami! Prídte sa stretnúť a porozprávať o svojich strastiach a radoostiach. Ak máte netradičný dopravný prostriedok, nemotorový s kolesami, radi Vás tiež uvítame. Prezentovať sa budú aj mašinky od Krzysztofa Wodiczku. Ulica pre bicykle.

.....
STÁNOK NA TÉMU OVZDUŠIE

Zástupcovia Slovenského hydrometeorologického ústavu a firmy MLU Slovakia, ktorá prevádzkuje automatické meracie stanice, vo svojom stánku vysvetlia „ľudskou“ rečou, čo všetko sa meria v ovzduší, aký vzduch práve dýchate, čo v ňom chýba a čo je navyše. Dozviete sa ako sa zmenila kvalita vzduchu za posledných pár rokov. Podľa záujmu bude tiež možnosť exkurzie do automatickej meracej stanice v Žiline. Ulica pre odborníkov.

ZDARMA

KONKRÉTNY PROGRAM

.....
od 10:00 do 13:00 AKCIE PRE DETI – kreatívne dielne zamerané na environmentálnu výchovu, vzťah k okoliu a zodpovednosť za konanie.

Neformálnou cestou budú deti rozvíjať aktívnejší vzťah k svojmu materiálnemu okoliu a budú mať možnosť pochopiť základné zákonitosti medzi svojim chovaním a následnými javmi v prírode. Ulica pre deti.

.....
13:00 – 15:00 LICHARDOV ROCK – koncerty

Základná škola Lichardova rodí a plodí talenty. Hádám ako na jedinej škole v Žiline tu jestvuje viacero alternatívnych hudobných zoskupení spojených so subkultúrami a hnutiami trvalejšími ako je ich vek. Na Ulici sa predstavia tieto zoskupenia:

SW BROS – hip hop, rap, bee boop a všetko, čo ste chceli vedieť o mladých, ale báli ste sa spýtať.

LOOSTER – gothic metal v podaní štyroch dievčat, ktoré už dokonca ohúrili sektor Tv Joj.

4 EVER – chlapčenský rock bez príkras. Tvrdé a reálne texty.

NO A TAK – už gymnazisti, no srdcom vzrastajúci z Lichardovej. Chalanský rock so sociálnou témou.

.....
15:00 SKATE PERFORMANCE – exhibícia

Komunita internetového portálu a skate magazínu Dosky.sk, predstaví svojich členov, akcie a podujatia, ktoré pripravujú v Martine a na celom Slovensku za účelom propagácie a skvalitňovania skate kultúry. V rámci exhibície vystúpia poprední skateri stredného Slovenska a predstavia základné grify a súčasti kultúry a komunity.

.....
od 16:00 do ... FREE SKATE JAM – otvorená prezentácia všetkých skaterov – Ulica pre skaterov

.....
16:00 SHERPA BAND – koncert

Celkom nadupaný, ale prekvapivo jednoduchý a zábavný koncert skoro žilinskej legendy balkánskeho folku. Tým, ktorí ich poznajú, ich netreba predstavovať, a tým, ktorí ich ešte nestretli, aj tak nepomôžu slová. Túto zábavnú a rezkú muziku, za ktorou stále cítiť kus človečiny, odporúčame.

.....
17:00 BIKE PERFORMANCE – exhibícia

Našťastie je aj bicykel úžasný strojček a hračka, s pomocou ktorej sa dá vyjadrovať postoj k politickej moci, stav mysle, alebo pokojne aj stav verejných priestranstiev. Má svoje skupiny a podskupiny, ktoré fungujú na podobných spoločenských dohodách. Ozvlášťňujúcim prvkom pri tejto komunite je prvok prepájania iných vyznaní – bicykel uznávajú športovci, pankáči, metalisti, manažéri, stylisti aj metrosexuálovia. Bicyklisti všetkých vierovyznaní, spojte sa!

.....
18:00 ADVENTURE QUARTET + DASA FON FLASA – koncerty

Nemožné spojenie stále ostáva nemožné. Adventure quartet sa zameriava na interpretáciu klasickej hudby, ale v repertoári nechýbajú ani skladby ľahšieho žánru. Zoskupenie, ktoré prenáša klasiku do neklasických priestorov. No na druhej strane uchechtaný, drsný, stále opitý a rumárgajúci folker Dasa Fon Flasa, ktorého hlavným nepriateľom je folk. Jedna strana ulice bude patriť jedným, druhá druhým – Ulica plná prekvapení.

19:00 BREAK DANCE A HIP HOP – exhibícia

Break dance ako štýl zrodený v uliciach, vychádza z tvrdých pouličných tancov používaných ako komunikačná stratégia a odlišovanie sa medzi skupinami. Dodnes je hlavným súťažným prvkom tzv. Battle, čiže boj prostredníctvom tanca.

20:00 DISKO NA ULICI – tancovačka

Na poslednú chvíľu zaplníme Ulicu zmesou iných hlukov a pachov než čističiek a narosených predajní, štýlových a ukričaných akcií, urevaných áut, klaksónov. Táto jednoduchá tancovačka v živom a normálnom rytme so živým a normálnym DJ, ktorý sa nehra na viac, než čím je – dobrá hudba, dobré nápoje, kopa ľudí a hlavne voľný priestor bez áut a bez snahy obťažovať vás o peniaze na každom kroku. Po poslednom tóne sa ulica otvorí pre autá a žiaľ do roka a do dňa si na nej už ani nespomenieme, že ulice môžu jestvovať aj tak, že by boli „iba pre ľudí“.

NEDEĽA 21. 9.

---

od 13:00 a nedeľné popoludnie – Vodné dielo Žilina

HAPPENING: ČISTENIE HRÁDZE PRE INLINEROV

Aj Vy patríte k tým, čo často využívajú jediný priestor na bezpečné korčuľovanie sa v Žiline? Chodíte na Vodné dielo za oddychom, aby ste sa zrelaxovali a urobili niečo pre svoje zdravie? Aj Vy ste už mali odreté koleno či lakeť po páde na štrkom znečistenom asfalte? Tak sa pridajte k nám, zoberte metlu do ruky (nástroje pripravíme na mieste) a pomôžte pri čistení chodníka pre inlinerov na hrádzi. Urobte to pre seba.

---

od 13:00 do 16:00 → Depo DPMŽ

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ V DPMŽ

... alebo všetko, čo ste chceli vedieť o autobusoch, ale báli ste sa spýtať. Ako sa kontroluje a dodržiava cestovný poriadok? Kde spávajú autobusy? Koľko autobusov je denne na cestách? Chcete vidieť, čo premávalo v Žiline pred päťdesiatimi rokmi? A čo bude premávať za rok? Príďte sa pozrieť do dielni podniku, ktorý prepraví denne viac než 50 000 obyvateľov Žiliny!

kde → Dopravný podnik mesta Žiliny – Kvačalova 2

vstup voľný – vždy po príchode kyvadlovej dopravy do depa aj so sprievodom a odborným výkladom

Odchody Kyvadlová doprava

Trasa: Depo → Polícia → Štúrovo námestie → Štefánikovo námestie → Železničná stanica → Hurbanova → Polícia → Depo

Odchody Štúrovo námestie

13:00 | 14:06 | 15:06 | 16:06

plus, resp. mínus dve minúty ku každej ďalšej, nasledujúcej zástavke

---

VSTUP
VOĽNÝ

PONDELOK 22. 9. SVETOVÝ DEŇ BEZ ÁUT

VÝZVA „DO PRÁCE NA BICYKLI, PEŠO, MHD“

Kampaň stavia na jednoduchej myšlienke: keď sa obyvatelia mesta dohodnú, že jeden deň nepoužijú auto, pôjdu do práce, na výlet, do obchodu, za deťmi, do škôl a inde pešo, na bicykli či verejnou dopravou, zažijú spoločne, aké je to žiť v „meste bez áut“. Máme možnosť zažiť tiché, pokojné a zdravé mesto, ktorého ulice sú plné známych, mesto, kde sa nemusíte báť, že Vás prejde auto na priechode. Mesto, kde nemusíte stráviť tri minúty na priechode čakaním na zelenú. Zapojte sa aj Vy!

16:30 → Turistická informačná kancelária mesta Žilina (pri Hlinkovom námestí)

VITAJTE CYKLISTI – oficiálna certifikácia TIK-u do databázy ubytovacích, stravovacích zariadení a turistických cieľov, ktoré svojimi službami podporujú cyklistiku. Turistická kancelária sa snaží dlhodobo vychádzať v ústrety cykloturistom, a tak propagovať cyklistiku. Medzi jej službami nájdete návrhy na cyklovýlety v širokom okolí Žiliny, zoznam ubytovacích zariadení, kde má cyklista zabezpečený servis, predaj cyklomáp Slovenska, alebo v poslednej dobe aj miesto na odloženie bicykla. Vďaka TIK-u majú konečne aj cykloturisti v Žiline možnosť nájsť svoje miesto.

17:00 → v uliciach mesta Žilina

TRETIA CYKLOJAZDA ŽILINOU – INVESTUJTE DO SVOJICH DUŠÍ

Po tretí a určite nie posledný raz sa v žilinských uliciach uskutoční jazda veľkého balíku cyklistov, kolobežkárov a inlinerov, aby demonštrovali, že cesty nepatria len autám, ale možno ich využiť aj na telu, duchu i životnému prostrediu zdravší pohyb, ktorý nemá tak veľké nároky na parkovací priestor. Po skončení práce či školy sa pridajte k nám a pomôžte zdolať hranicu 200 účastníkov, prispajte k stíchnutiu ulíc aspoň na chvíľu a vyskúšajte si jazdu s jesenným vetrom vo vlasoch.

Štart cyklojazdy bude pri Turistickej informačnej kancelárii po skončení oficiálnej časti Vitajte cyklisti.

